

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τό ένα, κ' ένα φρ. χρ. για το εξωτερικό, πουλιούνται στα γραφεία μας ακόλουθα βιβλία:

Του Ψυχάρη «Ταξίδι» και «Όνειρο του Γιαννίρη».

Του Πάλλη «Ηλιος και φεγγάρι».

Του Φωτιάδη Το «Γλωσσικό ζήτημα και η εκπαιδευτική μας αναγέννηση».

Του Έφταλιώτη «Ιστορία της Ρωμιοσύνης» και «Μαζώχτρα, Βρουκόλακας κλπ.»

Του Φιλάντα Γραμματική της Ρωμικής γλώσσας (μέρ. Α').

Του Λόγγου «Αδρηνής και Χλόης» (χαρτοδεμένο) μεταφρ. Ήλ. Ρουτιερίδη.

Του Σοφοκλή Μας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σίδερη.

Του Κ. Ναθαγιάννη «Μοσκιές» (Δηγήματα 50 λεπτά).

Η ΙΛΙΑΔΑ, μεταφρασμένη από τον Άλέξ. Πάλλη δρ. 3 και φρ. χρ. 3 στο εξωτερικό.

Ο ΓΡΙΠΠΟΣ

Είναι η εποχή του γρίππου. Με το πρώτο κύρο φίλημα της ψυχής τα μικρά καφενοδάκια της Χάλικης—του νησιού άφτου των ψαράδων άδειασαν. Ο γρίππος είναι έτοιμος γεμάτος πλεμμάτια και άνθρωπους που έρχονται να τους καταβोधώσουν συγκινημένοι γιατί είναι το έργο που θα τους εξασφαλίσει την καλοπέραση της χρονιάς. Όλα τα άλλα είναι φιλοδουλειές.

Και την άβγυ όταν αρχίζει να ματώνει ο ούρανός της ανατολής βλέπεις τις διπλές σειρές των ψαράδων να τραβούν σκοινιδοεμένοι από τη μέση τα πλεμμάτια, προχωρώντας αδιάκοπα με το ρυθμικό έκαινο βήμα. Κι άφίνουν να ξεφύγουν απ' το στόμα τους, ένω τραβούν, επιφωνήματα πότε χαράς και πότε λύπης όταν προβάλλει κανένα θαμπό σημάδι, άγγελος του καλού για το κακό.

Και τό τραβήγμα εξακολουθεί κι ο τελευταίος όταν φτάσει στην άκρη γίνεται πρώτος και ο πρώτος ξαναγίνεται τελευταίος και τό τραβήγμα ακόμα εξακολουθεί. Και τραβούν σκεφτικοί ριχνοντας κατά διαστήματα άπληστες ματιές στο μέρος που τό σκοινί χάνεται μέσα στη θολή θάλασσα και που με

λίγα ψάρια μπορεί να τους φέρη την έρτυχία. Και τό άσπλαχνο δι διαζεται να φανή.

Και προβάλλει επί τέλους τό πλεμμάτι και πετούν από τα στόματα των ψαράδων τα επιφωνήματα της άνυπομονής: κι αρχίζουν να τραβούν με βία και ξεφύγουν οι τελευταίοι από τη θέση τους για να δουν και γίνεται μιá άταξία και άλλοι φωνάζουν, άλλοι τραβούν άλλοι πηδούν στο γρίππο, που άποσταμμένος αναπάδεται, για να βοηθήσουν έως ότου προβάλλει όλωσδιόλου τό πλεμμάτι.

Ο κόσμος έχει μαζωχτή γύρω και οι περιφρονητικότεροι δι βαστούν να μην παραδρεθούν σ' άφτη την άπλη χαρά. Και γιμίζουν έπειτα τα πανέφια από σπαρταριστά ψάρια καρπός—ιδρώτα που θα έφτανε για να κλυμπήσουν μέσα του με άνεση όλα άφτα τα ψάρια.

Πόλη

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙΚΟΣ

ΣΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤ. ΤΣΟΥΤΣΟΥ

ΤΟΥΣΤΟ ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΟ



ΤΙΜΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ

ΔΟΥΔΟΥΔΟΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Καθηγητής της Χημίας. Βλέπεις άφτα τα τρία γιαλιά; Το ένα έχει νιτρογόνο, τό άλλο έχει νιτρικό όξι-δωμα, και τό τρίτο έχει όδροχλωρικό ξυνό. Με ποιόν τρόπο μπορείς να τα ξεχωρίσεις;

Μαθητής. Παίρνω λίγο από κάθε γιαλί. "Όποιο καταπιώ δίχως αποτέλεσμα, θα είναι νιτρογόνο. "Όποιο με κάνει και ξεκαρδιστώ, θα είναι νιτρικό όξιδωμα. Κι όποιο με κάνει και ξεράσω αίμα, φυτικά θα είναι τό όδροχλωρικό ξυνό.

χος, ποντάροντας με τον έαυτό του· αυτός είναι, νομίζω, ο τέλειος τύπος του καθαυτού χαρτοπαίκτη. Οι δεύτεροι παίζουν μόνο για να κερδίσουν. Θωρούν τό παιχνίδι ένα μέσο να θησαυρίσουν τό γρηγορώτερο. "Ο ιππότης ήταν από τους δεύτερους· και όμως παίζοντας έτσι, έπιβεβαίωσε την ιδέα, πως τό βαθύτερο πάθος στο χαρτί είναι καθαυτό άτομικό, και πως γεννιέται μαζί μ' αυτόν που τόχει.

Δέν πέρασε πολός καιρός και ο κύκλος που έπαιζε, του φαινότανε παραπολύ περιορισμένος. "Ιδρυσε λοιπόν ο ίδιος χαρτοπαίγνιο με τα μεγάλα ποσά που είχε κερδίσει· και ή τύχη τόσο τον εύνοούσε, που σε λίγους μήνες ή πάγκα του ήταν ή πλουσιότερη του Παρισιού. "Η σκυθρωπή όμως και παραγμένη παντοτεινά ζωή του χαρτοπαίκτη σιγά σιγά εξασθένισαν όλα του τα ψυχικά και πνευματικά προτερήματα, που άλλοτε ο ιππότης είχε κερδίσει τόσες καρδιές και τόση υπόληψη. Δέν είχαν πλέον ο πιστός φίλος, ο έτοιμόλογος και χαριτωμένος καθολιέρος, ο ύπερπρωτικός λάτρης των κυριών. "Ο ζήλος του για τις έπιστήμες και τις ωραιές τέχνες δέν άργησε να σβυστώ, και στα χαρτηριστικά του τό όχρά και νεκρωμένα, στα μάτια του τό άπλανή και βαθουλωμένα, διέκρινε καθέ-

ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ

Μέσα στην πυκνή καταχνιά της άγραμματοσύνης και της πεζότητας στον βωμόν άφτων της σχολαστικότητας και την ακρόπολη του καθαρεδουσιανισμού, δύο σοφοί έπιστημόνοι παρουσιάστηκαν ύπερκοσπισται της άληθινής μας γλώσσας, άφανείς δώ και τρία άκόμη χρόνια στο φιλολογικό κόσμο.

Είναι ο γιατρός Φωτιάδης και ο δικηγόρος Φυτίλης. "Ο ένας ο έρμητικός και αίρωνας συγγραφέας της «Εκπαιδευτικής αναγέννησης», ο άλλος ο επιφυλακτικός ποιητής της «Μητέρας και κόρης» και του «Ευθέτου» που καθώς τό είπε όμορφα όμορφα ο «Νουμάς» είναι τό νομιμότερο παιδί της Νεοελληνικής τέχνης.

Έδώ στην Πόλη που την έστόλισα στην άρχή με όλα τα τιμητικά έπίθετα της χαυδεμένης άγραμματοσύνης λόγιος νομίζεται εκείνος που ξέρει τη γενεολογία του κάθε δεσπότη που παρακολουθεί τα εκκλησιαστικά, που διαβάσει τις έφημερίδες, που είναι μέλος του Φιλολ. Συλλόγου και γράφει πότε-πότε σε κάτι ψωρομερολόγια που δίνουν και παίρνουν κάθε χρόνο έδώ.

Έδώ για λόγιο, έχουνε τον κ. "Οδ. Άντρεάδη καμπίσους δασκάλους και κανένα δύο παππάδες γιατί ξέρουν τό α και τό β, πουθενά όμως δέν άπάντησα για λόγιο τον Άλγη έναν άνθρωπο που με τα δύο του δράματα μάς άπέδειξε τό τί ξέρει από δραματική τέχνη, εξακολουθεί να μάς τό δείχνει με τη μελέτη «Περί θεάτρου» που δημοσιέψει στην «Πρόοδο» και θα μάς τό άποδείξει ακόμα παιδί πολύ με άλλα του δράματα. Έργάζονται και οι δύο με εilikρίνεια και μετριοφροσύνη, όπως ο Πάλλης και ο Έφταλιώτης στο Λίβερπουλ, καθώς μάς άποκάλυπτε σε περασμένο φύλλο του ο «Νουμάς» με τη μετάφραση ενός άρθρου Λίβερπουλίτικης έφημερίδας.

Και τους έβλεπα και τους δυά τό καλοκαίρι μέσα στο νησιώτικο βαποράκι μαζί, τον Φωτιάδη με τα μεγάλα γιαλιά μαλλιά που ξεχειλίζουν από τό φέσι του με τα ακούραστα μάτια κάτω από τα λαμπερά γυαλιά ν' ακούεις κι' ο Φυτίλης με τα άρειμάνια ψαρά μoustάκια πάντα να του διηγάται κάτι.

Κάποτε είχα δει τον Φωτιάδη να διορθώνει κάτι χειρόγραφα μέσα στο βαπόρι. Μετά ένα μήνα τό «Έθετο» πρωτοαναγγέλλονταν στις Πολήτικες έφημερίδες.

Πόλη.

Σ. Π.

ΕΞΕΝΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

HOFFMAN

Ο ΤΥΧΕΡΟΣ ΧΑΡΤΟΠΑΙΧΤΗΣ

(συνέχεια)

Είναι δυό είδων χαρτοπαίχτες· οι πρώτοι παίζουν μόνο, γιατί τό παιχνίδι τους μαγεύει, προξενώντας τους κάποια εύχαρίστηση άνέκφραστη και άνεξήγητη, και παίζουν χωρίς να λογαριάζουν τό κέρδος. Τα ιδιότροπα κλωθογυρίσματα της τύχης, τους ξετυλίζουνται άπάνου στο παιχνίδι με τον παραδοξότερο τρόπο. Θωρούν, πως σύνταγμα όλόκληρο άοράτων δυνάμεων πλανιέται άπάνωθε τους· νομίζουν, πως άκούνε τα φτεροκοπήματά τους και φλέγονται από την έπιθυμία να περάσουν πετώντας μέσα στο άγνωστο έκείνο διάστημα, για να θωμάσουν όλα τό σύστημα της μηχανής έκείνης, να ιδούν έξε-άζοντας λεπτομερώς τα αϊθέρια έκείνα έργαστήρια, όπου διορθώνονται τα γυρίσματα της είμαρμένης των ανθρώπων. Έγνώρισα κάποιον, που έπαιζε μέρα και νύχτα στο δωμάτιό του όλωμόνα-

νας άλαθευτα όλα τα σημάδια της δύναμης του καταραμένου πάθους που τον κατέτρωγε. Και τόυτο δέν είταν πλέον πάθος για τό παιχνίδι, είταν ή βδελυρή δίψα του χρυσάφιού, που ο Σατανάς είχε άναψή στο βάθος της ψυχής του· και για να τον ζωγραφίσω με μιá πεννιά, κατάντησε ο τελειότερος παγκαδόρος που γεννήθηκε στην κόσμο.

Ο ιππότης ένα βράδυ, χωρίς να χάσει στο χαρτί, είδε την εύτυχία του να του ξεφεύγη για μιá στιγμή και άκου πως:

III

Κάποιο γεροντάκι, κοντό και κοκκαλιάρικο, κακοντυμένο, με πρόσωπο αντιπαθητικό, πλησίασε στο πράσινο τραπέζι, πήρε χαρτί με χέρι τρεμάμενο και τό σκέπασε με λίγα χρυσά νομίσματα. Πολλοί πονταδόροι κοίταζαν τό γέρο πολύ παράξενα και τούδειχναν φανερά την περιφρόνησή τους, μ' αυτός ούτε καν τους έδειξε, πως του ιδρώνει ταυτί ο τρόπος τους, ούτε καν ξεστόμισε παραπονετική λέξη εναντίο τους.

Ο γέρος έχανε. Όλοένα έχανε μίζες, μά όσο περισσότερα του κέρδιζε ή πάγκα, τόσο οι άλλοι πονταδόροι τούδειχναν τη χαρά τους. Άμα τέλος ο γέρος, διπλασιάζοντας τις μίζες του είχε χάσει πενήντα λουίτζια σ' ένα χαρτί, κάποιος από δαύτους